

Haarlem

**TUSSENEVALUATIE
AGENDA VOOR DE SPORT 2015 - 2019**

September 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Samenvatting.....	4
2. Sport en bewegen in het sociaal domein	6
2.1 Versterken sociale netwerken.....	6
2.2 Opvoeden en opgroeien.....	8
2.3 Fysieke en geestelijke gezondheid	8
2.4 Vrijwillige inzet	10
2.5 Werk en Inkomen	10
2.6 Veiligheid	10
2.7 Actiepunten 2017-2019.....	11
3. Sportstimuleringsfonds	12
3.1 Sportverenigingen in het sociaal domein.....	12
3.2 Subsidie breedtesportactiviteiten	13
3.3 Sportfonds 50+	14
3.4 Verenigingsondersteuning	15
3.5 Beweegvriendelijke omgeving.....	15
3.6 Topsport en talentontwikkeling	15
3.7 (Top)sportevenementen	16
3.8 Actiepunten 2017-2019.....	17
4. Accommodaties	17
4.1 Investeringen sportaccommodaties.....	17
4.2 Bezuiniging buitensportaccommodaties.....	18
4.3 Groei Haarlemse bevolking	19
4.4 Actiepunten 2017-2019.....	19
5. Bijlagen	20
5.1 Overzicht gehonoreerde subsidieaanvragen Breedtesportactiviteiten	20

Voorwoord

De Agenda voor de Sport sluit aan bij het coalitieakkoord Samen Doen! (2014) en programma 1 van de Programmabegroting, met verbindingen naar andere beleidsvelden. Belangrijke uitgangspunten binnen het akkoord zijn onder andere het stimuleren van de eigen kracht van de Haarlemmers en dat elke inwoner van Haarlem actief mee moet kunnen doen aan de samenleving. Sport wordt hierin gezien als belangrijk middel. Sport en bewegen versterkt het gemeenschapsgevoel, zorgt voor integratie van verschillende doelgroepen en biedt (kwetsbare) inwoners de kans om actief te worden als sporter, vrijwilliger of toeschouwer.

Deze tussenrapportage van de Agenda voor de Sport over de jaren 2015 en 2016 geeft een weergave van de activiteiten die hebben bijgedragen aan het stimuleren van de sportdeelname en het optimaal benutten van de kracht van sport en bewegen binnen het sociaal domein. Om deze doelen te bereiken wordt ingezet op het behouden en verbeteren van het voorzieningsniveau, het versterken van het rijke en diverse verenigingsleven, stimuleren van breedtesportactiviteiten en het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen binnen het sociaal domein. Binnen de agenda gaat speciale aandacht uit naar het toegankelijk maken van sport en bewegen voor bijzondere doelgroepen (50+, Aangepast Sporten, LHBT) en het stimuleren van zelforganiserend vermogen van sport- en beweegaanbieders.

Leeswijzer

De indeling van deze tussentijdse rapportage komt overeen met de indeling van de Agenda voor de Sport. Het stuk is opgebouwd uit vijf hoofdstukken. Hoofdstuk één bestaat uit een samenvatting van de hoofdstukken twee tot en met vier. In hoofdstuk twee wordt gerapporteerd over het onderwerp Sport en bewegen in het sociaal domein, in hoofdstuk drie over het onderwerp het sportstimuleringsfonds en in hoofdstuk vier over het onderwerp sportaccommodaties. In deze hoofdstukken wordt uiteen gezet wat in de afgelopen periode per thema bereikt is en wat de actiepunten zijn voor de periode 2017 - 2019. Tot slot zijn in hoofdstuk vijf de bijlagen opgenomen.

1. Samenvatting

In de jaren 2015 en 2016 zijn activiteiten uitgevoerd op het gebied van het stimuleren van sport voor verschillende doelgroepen, het onderhouden en verbeteren van het voorzieningenniveau, het versterken van het rijke en diverse verenigingsleven, het stimuleren van breedtesport en het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen binnen het sociaal domein. De belangrijkste instrumenten die hierbij zijn ingezet, zijn de regeling buurtsportcoaches (ook bekend onder de noemer combinatiefunctionarissen) en het Sportstimuleringsfonds. Om deze instrumenten effectief in te zetten zijn er als basisvoorziening voldoende, gevarieerde en goed onderhouden sportaccommodaties binnen de gemeente noodzakelijk.

De tussenrapportage over de jaren 2015 en 2016 laat zien dat de uitvoering van de Agenda voor de Sport 2015-2019 goed op koers ligt: de meeste doelen voor de afgelopen periode zijn behaald. Zo zijn activiteiten uitgevoerd op het gebied van het stimuleren van breedtesportactiviteiten, het stimuleren van sport voor verschillende doelgroepen, het onderhouden en verbeteren van het voorzieningenniveau, het versterken van het rijke en diverse verenigingsleven en het stimuleren van de maatschappelijke rol van sportverenigingen in het sociaal domein.

De belangrijkste instrumenten voor de realisatie hiervan zijn de regeling buurtsportcoaches, het Sportstimuleringsfonds en de investeringen in de sportaccommodaties als basisvoorziening om te kunnen sporten en bewegen.

Ook de komende jaren willen we graag op koers blijven. Voor de jaren t/m 2019 staan daarom actiepunten benoemd.

Buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches vormen een integraal onderdeel binnen de uitvoering van het sportbeleid en zijn voor het bereiken van de doelstellingen uit de Agenda van cruciaal belang. SportSupport Kennemerland, de grootste gemeentelijke uitvoerder van het sportstimuleringsbeleid, heeft ruim 16 fte buurtsportcoaches in dienst. Daarnaast zijn buurtsportcoaches actief binnen het onderwijs en SRO. De buurtsportcoaches werken veelal stadsdeelgericht in combinatie met partners uit het sociaal domein. Omdat de buurtsportcoaches in de haarvaten van de samenleving verankerd zijn, zijn zij in staat om in te spelen op wensen en behoeften in de wijk, kwetsbare doelgroepen te bereiken, maatschappelijke vraagstukken in een wijk te signaleren en verbindingen te maken tussen sportverenigingen en bewoners of partners (zorg, welzijn, onderwijs, cultuur) in een wijk. Naast het zelf organiseren van sport- en beweegaanbod in de wijk, faciliteert en stimuleert de buurtsportcoach andere organisaties en bewoners om sport- en beweegaanbod te organiseren.

Sportstimuleringsfonds

Met het nieuw opgerichte Sportstimuleringsfonds in 2015, is € 250.000 vrijgemaakt om de ontwikkeling van breedtesport, topsport, talentontwikkeling en sportevenementen mogelijk te maken. Naast de buurtsportcoachregeling, is het Sportstimuleringsfonds een vliegwiel gebleken voor het nog verder benutten van de kracht van sport binnen het sociaal domein, het stimuleren van het zelforganiserend vermogen van sportaanbieders en het vergroten van de sportparticipatie.

In 2016 beweegt 68% van de Haarlemmers boven de 15 jaar regelmatig (minstens één keer per twee weken), ten opzichte van 65% in 2015¹. Vanuit het sportstimuleringsfonds deden de subsidieregeling Breedtesportactiviteiten en het project Sportverenigingen in het sociaal domein hun intrede. De subsidie voor Breedtesportactiviteiten spreekt het organisatorisch talent en zelf organiserend vermogen van sport- en beweegaanbieders aan. Sportaanbieders hebben subsidie aangevraagd voor breedtesportactiviteiten die iets toevoegen aan het reguliere aanbod, voor activiteiten om leden of vrijwilligers te werven en activiteiten om de organisatiekracht van de vereniging te versterken. Met het project Sportverenigingen in het sociaal domein zijn verbindingen gelegd tussen sportverenigingen en maatschappelijke organisaties, waardoor meer kwetsbaren groepen zijn gaan sporten en bewegen. Daarnaast is het Sportstimuleringsfonds aangewend voor het Sportfonds 50+ (kortingsregeling voor HaarlemPashouders) en het continueren van het regionale verband Aangepast Sporten. De toegankelijkheid van sport en bewegen voor bijzondere doelgroepen is hierdoor vergroot. Tot slot heeft het Sportstimuleringsfonds een bijdrage geleverd aan het mogelijk maken van (nieuwe) sportevenementen in Haarlem en de ontwikkeling van talentvolle jeugd.

Belangrijkste actiepunten 2017 – 2019

Uit de tussenrapportage blijkt dat aan alle doelstellingen van de Agenda voor de Sport wordt gewerkt. Om op koers te blijven, zijn actiepunten voor de periode 2017 – 2019 benoemd. Hieronder volgen de belangrijkste actiepunten:

- Het project 'Sportverenigingen in het sociaal domein' draagt bij aan het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen. Door het project zijn verschillende nieuwe initiatieven voor kwetsbare doelgroepen ontstaan. Om kwetsbare doelgroepen een zinvolle besteding te bieden en hen te stimuleren actief in de samenleving te participeren wordt de verbinding tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties versterkt.
- De subsidieregeling breedtesportactiviteiten stimuleert initiatieven en de eigen kracht van sportorganisaties en draagt bij aan het versterken van de sociale basisinfrastructuur. Omdat de regeling succesvol is, wordt onderzocht op welke wijze de regeling het best gecontinueerd kan worden. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met studenten van de Hogeschool InHolland.
- Dankzij het Sportfonds 50+ kunnen HaarlemPashouders boven de vijftig met korting sporten. Zo'n regeling bestaat niet voor Haarlemmers van 18 tot 50 jaar met een minimum inkomen. Onderzocht wordt of het Sportfonds 50+ kan worden doorontwikkeld voor deze doelgroep.
- Om in te spelen op het groeiende aantal kernsporten, wordt in samenwerking met het Platform Topsport wordt onderzocht op welke wijze de status hiervoor kan worden toegekend.
- Door de groei van de Haarlemse bevolking zijn in de komende tien jaar extra voorzieningen voor de binnen- en buitensportaccommodaties nodig. In 2017 wordt een uitvoeringsplan in het kader van het toekomstige benodigde extra areaal buiten- en binnensport geschreven.

¹ Indicatoren uit Omnibusonderzoek 2016 voor jaarverslag 2016 Data, Informatie en Analyse (DIA), januari 2017

2. Sport en bewegen in het sociaal domein

Waar sport eind jaren negentig nog vooral werd gezien als ‘doel’, is het accent sinds begin deze eeuw steeds meer verschoven naar ‘middel’. Sport en bewegen kunnen een toegevoegde waarde hebben op het gebied van volksgezondheid, welzijn, onderwijs en arbeidstoeleiding en bijvoorbeeld voor kwetsbare groepen zoals jeugd, minima en ouderen. Dit hoofdstuk geeft de stand van zaken weer op dit onderwerp. Een centrale rol hierbij wordt vervuld door buurtsportcoaches. Zij werken stadsdeelgericht en vervullen een verbindende rol in de wijk. De buurtsportcoaches zijn in dienst bij SportSupport Kennemerland, SRO en onderwijsinstellingen. De buurtsportcoaches zijn integraal opgenomen binnen de werkwijze van deze organisaties. Zo werken de buurtsportcoaches bijvoorbeeld nauw samen met de verenigingsondersteuners en sportbuurtwerkers van SportSupport Kennemerland. In sommige gevallen gaan de verschillende rollen zelfs op in één persoon. Door deze koppelingen wordt het sportstimuleringsbeleid in haar totaliteit versterkt. Meer voorbeelden zijn te vinden in het jaarverslag 2016 van SportSupport Kennemerland².

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende zeven paragrafen:

- Versterken sociale netwerken
- Opvoeden en opgroeien
- Fysieke en geestelijke gezondheid
- Vrijwillige inzet
- Werk en inkomen
- Veiligheid
- Actiepunten voor 2017 – 2019

2.1 Versterken sociale netwerken

Sociale netwerken zijn van groot belang voor de maatschappelijke en sociale participatie. Via sport en de sportvereniging kunnen zij op een laagdrempelige manier een netwerk opbouwen. Zo is ingezet op het versterken van sportverenigingen, zodat zij activiteiten voor ‘kwetsbaren (bijvoorbeeld mensen met een beperking, moeilijke jongeren, ouderen) kunnen organiseren en in samenwerking tussen organisaties in de basisinfrastructuur van het sociaal domein gestimuleerd (welzijn, onderwijs, cultuur). Daarnaast is door middel van de regionale aanpak Aangepast Sporten het sporten en bewegen voor mensen met een beperking meer toegankelijk gemaakt en tot slot is in samenwerking met sportverenigingen de acceptatie en de gelijke behandeling van LHBT’ers binnen het domein sport bevorderd.

Versterken sportvereniging

Sportverenigingen zijn ondersteund door middel van verschillende bijeenkomsten, workshops, thema-avonden en individuele verenigingsondersteuning, met het doel het rijke verenigingsleven in Haarlem te behouden en/of te versterken. Buurtsportcoaches en verenigingsondersteuners van SportSupport hebben deze verenigingen ondersteund op verschillende gebieden, zoals het versterken van een veilig sportklimaat, bevorderen van gezondheid, versterken van hun maatschappelijke rol, werken aan een gezonde sportkantine, werven van vrijwilligers en het stimuleren van ledenwerving en duurzaamheid.

² <http://sportsupport.nl/wp-content/uploads/2017/05/Jaarverslag-2016-online-versie.pdf>

Samenwerking sociaal domein

Sportverenigingen zijn gestimuleerd om met maatschappelijke partners nieuwe projecten op te starten (*zie hoofdstuk 3.1: Sportverenigingen in het sociaal domein*). Hiertoe hebben buurtsportcoaches van SportSupport verbindingen met partners binnen het sociaal domein in de wijk gezocht. Zo hebben bijvoorbeeld de buurtsportcoaches wekelijks afstemming over jongeren die voor overlast zorgen en/of problemen hebben met de jongerenwerkers van Dock, Streetcornerwork en Haarlem Effect en het onderwijs. In gezamenlijkheid worden acties bedacht om de jongeren te ondersteunen bij hun ontwikkeling.

Voor statushouders is het vinden van hun eigen weg in de voor hun nieuwe samenleving van belang. Sport is hierbij als middel ingezet, zodat zij in hun eigen kracht gaan staan. Er zijn gesprekken met hen gevoerd en er zijn verbindingen gezocht met de sportaanbieders die kunnen en willen bijdragen aan de integratie van de nieuwe bewoners. Dit heeft geleid tot meer sportdeelname van deze doelgroep. In 2017 en 2018 wordt door de buurtsportcoach en de sportverenigingen op het Van der Aart sportpark nieuw aanbod voor deze doelgroep georganiseerd.

Mensen met een beperking

De regionale aanpak voor Aangepast Sporten is gecontinueerd en uitgebreid. Binnen de aanpak wordt regionaal gewerkt, zodat een afgestemd en zo breed mogelijk aanbod ontstaat voor deze doelgroep. Samenwerking is noodzakelijk, omdat de doelgroep te klein is om in elke gemeente hetzelfde aanbod te organiseren. Om nog meer matches te kunnen maken tussen vraag en aanbod hebben de regiomedewerkers Aangepast Sporten in Noord-Holland het aanbod voor en informatie over aangepast sporten samengebracht op één website: www.unieksporten.nl. Daarnaast zijn activiteiten voor het speciaal onderwijs en voor GGZ-cliënten zijn gecontinueerd, evenementen zijn georganiseerd (Special Heroes Day, Special Sports Experience) en voorlichtingsprojecten zijn uitgevoerd, zoals ((S)cool on Wheels). Verenigingen zijn geadviseerd en voorgelicht over het aanbieden van aangepast sportaanbod. In 2015 en 2016 zijn respectievelijk 190 en 225 sporters met een beperking toegeleid naar sportaanbod in de regio. Uit onderzoek onder de doelgroep blijkt dat vervoer en financiën de grootste drempel zijn om te gaan sporten en bewegen. Regionale samenwerking en een integrale aanpak biedt mogelijk oplossingen om deze knelpunten op te lossen. Ambitie is om in 2017 deze onderwerpen te bespreken met de regiogemeenten en andere beleidsafdelingen binnen de gemeenten, met als doel de integrale samenwerking hierop te intensiveren.

Acceptatie van LHBT'ers

In 2015 heeft Bureau Discriminatiezaken een nieuwe Verklaring gelijke behandeling in de sport opgesteld. Hiermee geven verenigingen aan dat in de vereniging alle leden respectvol en gelijkwaardig worden behandeld en dat discriminatie op welke grond dan ook verworpen wordt. Diversiteit, waaronder seksuele diversiteit, wordt bespreekbaar binnen de vereniging. Met de verklaring geven verenigingen onder andere aan dat de vereniging een vertrouwenspersoon aanstelt, men elkaar aanspreekt op discriminerend gedrag en dat men leden die worden gepest of gediscrimineerd beschermt en op adequate wijze opvangt.

Motie 11.3, *Gelijke behandeling in de sport (2015/136817)*, verzoekt het college om de doelstelling voor deze periode bij te stellen naar 198³ sportverenigingen (90%) die de verklaring in 2019 ondertekend hebben en een belonings-/sanctiesysteem te ontwikkelen dat verenigingen stimuleert te ondertekenen en een actieve bijdrage te leveren om het doel 'gelijke behandeling in de sport' te behalen.

Er is ingestoken op een actieve inzet van verenigingen op dit onderwerp. De buurtsportcoaches 'verleiden' sportverenigingen om actief aan de slag te gaan met het creëren van een veilig sportklimaat. Daarnaast is bij bijeenkomsten voor sportverenigingen, bij sportevenementen en bij de jaarlijkse huldiging van sportkampioenen LHBT-acceptatie benoemd en/of zijn uitingen geplaatst via vlaggen en bloemen.

De regenboogpartners handelen graag vanuit een positieve insteek, namelijk door het belonen van verenigingen die de verklaring ondertekenen, bijvoorbeeld door een bezoek van de wethouder en positieve aandacht in de media. De vereniging die tekent krijgt een regenboogvlag cadeau.

25 van de 137 verenigingen hebben tot nu toe getekend. Om dit aantal uit te breiden is in juli 2017 in samenwerking met SportSupport Kennemerland een nieuw plan van aanpak opgesteld. Doel van het plan is dat 90% van de verenigingen eind 2019 de verklaring getekend hebben en in de uitvoering hieraan gevolg geven. In het laatste kwartaal van 2017 en de eerste twee kwartalen van 2018 worden alle verenigingen die nog niet hebben getekend persoonlijk benaderd. Daarnaast vinden verschillende bijeenkomsten voor verenigingen plaats in met tekenmomenten voor de verenigingen.

2.2 Opvoeden en opgroeien

Sport vergroot de ontwikkelkansen voor de jeugd en draagt bij aan een veilige en stimulerende leefomgeving. De sportprojecten Sport in de wijk en School in de wijk (brede school) vallen onder dit thema. Voor de uitvoering van deze projecten worden buurtsportcoaches ingezet. Binnen de projecten is samengewerkt met het CJG, welzijnsorganisaties en sociale wijkteams. Op deze manier is het netwerk rondom de (kwetsbare) jeugd vergroot.

Sport in de wijk

Sport in de wijk wordt uitgevoerd op Krajicek Playgrounds, Cruijff Courts, speelpleinen en gymzalen in de aandachtswijken (Noord, Oost en Schalkwijk). Zo'n 300 à 450 jongeren per week doen wekelijks aan mee aan sportactiviteiten. Daarnaast zijn verschillende eenmalige activiteiten georganiseerd en zijn jongeren gestimuleerd zelf activiteiten te organiseren en/of vrijwilligerswerk uit te voeren. De buurtsportcoaches hebben nauw samengewerkt met het jongerenwerk en het onderwijs. Zo zijn op wekelijkse basis (kwetsbare) jongeren besproken en gezamenlijk projecten in vakantieperiodes uitgevoerd, zoals voetbalactiviteiten. Door de actieve samenwerking tussen de organisaties, zijn veel jongeren ondersteund in hun ontwikkeling en neemt de overlast op straat af.

2.3 Fysieke en geestelijke gezondheid

Sport en bewegen draagt bij aan de fysieke en geestelijke gezondheid. De gemeente zet zich in om de sportparticipatie en gezonde leefstijl te verhogen en met specifieke aandacht voor de doelgroepen jeugd en ouderen (50+). Dit doet de gemeente door behoud en versterking van het

³ Volgens de meest recente gegevens van SportSupport Kennemerland zijn er niet 220, maar 137 sportverenigingen actief in Haarlem (juli 2017)

voorzieningenniveau, de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), sportstimuleringsprojecten voor jeugd en 50+, het Sportfonds 50+ en sportprojecten in het sociaal domein. De buurtsportcoaches zijn betrokken bij de uitvoering van deze projecten.

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)

In samenwerking met afdeling WWGZ is in 2015 een buurtsportcoach aangesteld als 'JOGG-regisseur'. Samen met partners uit de wijk (welzijn, sport, cultuur, ondernemers, ouders, GGD, kinderopvang) en het onderwijs, promoot de JOGG-regisseur een gezonde leefstijl en probeert het overgewicht onder de jeugd in Haarlem terug te dringen. JOGG is gestart in Haarlem Noord. In deze JOGG-wijken is het percentage jongeren met overgewicht gedaald met gemiddeld 7 %, terwijl in Haarlem in totaal sprake is van een daling van 2,5 %. Beide percentages zijn opvallend, omdat de eerste positieve resultaten niet eerder dan na drie jaar verwacht werden. In september 2016 zijn de resultaten en de verlenging van JOGG-activiteiten gevierd met een feest voor de betrokken organisaties. Vanwege deze positieve resultaten heeft uitbreiding plaatsgevonden naar de wijken Schalkwijk en Oost. In 2016 is met name ingezet op de thema's 'water drinken' en 'bewegen'. Zo hebben vier scholen in Schalkwijk suikerhoudende drankjes vervangen door water en zijn extra beweegmomenten ontstaan op twee scholen. Voor deze projecten is samenwerking gezocht met het CJG, welzijnsorganisaties en Kinderopvang Haarlem. Een buurtsportcoach adviseerde de Kinderopvang en de leidsters over het thema sport en bewegen. Zo zijn er meer sportlessen ontstaan op de Kinderopvang en is peutergym uitgebreid. Vanaf 2017 wordt een nieuw thema geïntroduceerd, namelijk 'groente en fruit'.

Sportstimulering jeugd

Projecten vanuit School in de Wijk en de JeugdSportPas zijn gecontinueerd, waardoor de jeugd kennis maakte met allerlei sporten en zich vervolgens kon aanmelden bij de sport van hun keuze. In 2015 gebruikten 1200 kinderen en in 2016 gebruikten 1.243 kinderen de JeugdSportPas. Zo'n 100 verschillende sportverenigingen doen hier regionaal aan mee. Daarnaast is de jeugd door middel van verschillende activiteiten en projecten gestimuleerd te gaan bewegen, met inzet van buurtsportcoaches. Sportaanbod tijdens en na schooltijd is uitgevoerd, zoals schoolsporttoernooien, evenementen (Sport-In, Olympische dag), zwemgymlessen, sportaanbod op pleinen en bij kinderopvanglocaties om de jeugd in aanraking te laten komen met beweging en sport en voor te lichten over de mogelijkheid om lid te worden van een sportvereniging. Zo'n 300 à 450 jongeren per week namen deel aan sportactiviteiten op de Krajicek Playgrounds, het Cruyff Court en in de gymzalen. In 2015 werden 24 schoolsporttoernooien voor leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs georganiseerd, waarbij jongeren actief zijn voorgelicht over de mogelijkheden van een lidmaatschap bij een sportvereniging. In 2016 zijn 31 schoolsportactiviteiten voor zo'n 10.000 scholieren georganiseerd.

Sportstimulering 50+

Om de doelgroep 50+ in beweging te krijgen en te houden is het project Bewegen 50+ gecontinueerd. Het project brengt vraag en aanbod bij elkaar en biedt ondersteuning aan zowel de vereniging als deelnemer. In de Beweegpasbrochure is een groot aanbod van sportaanbieders opgenomen. Men kan vier maal kennismakingslessen volgen bij een sport- of beweegactiviteit uit deze brochure.

In 2016 hebben 380 kennismakingscursussen plaatsgevonden en zijn 170 deelnemers lid geworden van een vereniging of organisatie. Het verwijzen naar sport- en beweegaanbod is hiermee geïntensiveerd. Met verschillende maatschappelijke organisaties uit Haarlem (SportSupport, Service Paspoort, Dock en Haarlem Effect) is samenwerking gezocht. Hieruit is het Platform bewegen 50+ ontstaan. De organisaties wisselen aanbod, docenten en locaties uit. Een voorbeeld van een gezamenlijke activiteit is de Fittest 50+, die plaatsvond in het najaar van 2016. Van de 115 deelnemers uit Haarlem Oost werden 25 mensen naar een vereniging of beweegaanbieder toegeleid en 20 personen namen deel aan kennismakingslessen.

Om sportaanbod voor ouderen met weinig financiële middelen toegankelijk te maken, is het Sportfonds 50+ opgezet (*zie hoofdstuk 3.3: Sportfonds 50+*). Het Sportfonds 50+ is een aanvulling op de aanpak sportstimulering 50+.

2.4 Vrijwillige inzet

De sportvereniging heeft een belangrijke plek in de samenleving. Sport is met zijn grote aantal vrijwilligers een mini-participatiesamenleving te noemen. Sportverenigingen zijn ook afhankelijk van deze vrijwilligers. Daarom wordt door de gemeente geïnvesteerd op vrijwillige inzet. Dit doet de gemeente door de inzet van verenigingsondersteuning door buurtsportcoaches (*zie hoofdstuk 2.1: Sociale netwerken*) en met de subsidie voor breedtesportactiviteiten (*zie hoofdstuk 3.2: Subsidie breedtesportactiviteiten*).

2.5 Werk en Inkomen

Sport kan als instrument ingezet worden in participatietrajecten. Door middel van sport kan het sociale netwerk worden vergroot en kunnen vaardigheden worden geleerd die op de arbeidsmarkt van pas kunnen komen. (*Zie voor meer informatie over dit onderwerp hoofdstuk 3.1: Sportverenigingen in het sociaal domein*).

2.6 Veiligheid

Sport is een middel om moeilijke doelgroepen te bereiken en te activeren. Door middel van Sport in de wijk (*zie hoofdstuk 2.2: Opvoeden en opgroeien*) en het project 'Vandalisme op Sportaccommodaties', zet de gemeente in op het verminderen van overlast op straat en in de wijk.

Vandalisme op sportaccommodaties

Haarlemse sportparken zijn openbaar toegankelijk, zodat de velden ook door de buurt en bijvoorbeeld kinderen en jongeren na schooltijd gebruikt kunnen worden. Keerzijde is dat er ook ongewenste bezoekers zijn zoals hangjongeren, zwervers en vandalen. Vandalisme op en rond de sportparken kost de gemeente jaarlijks € 30.000. Om de overlast op de sportparken en de buurtbewoners te verminderen is het project 'Vandalisme op Sportaccommodaties' gestart. In 2015 is het actierapport 'Inventarisatie Vandalisme Haarlems Sportparken' opgesteld. In dit rapport wordt ingegaan op preventie van vandalisme door vooral programmatisch beheer op de sportcomplexen waar de problemen het grootst zijn, namelijk bij Sportpark Van der Aart en bij voetbalverenigingen Geel Wit en DSK. Vervolgens is de integrale werkgroep 'Vandalisme op Sportparken' opgericht om uitvoering te geven aan het actierapport. In de werkgroep zijn de gemeente (afdeling Jeugd, Onderwijs en Sport en afdeling handhaving/veiligheid), SRO, SportSupport (buurtsportcoaches), klankbordgroep buitensport en wijkagenten vertegenwoordigd.

De werkgroep heeft per sportpark een actieplan opgesteld met een uitwerking van verschillende maatregelen en bespreekt elke zes weken de voortgang. Maatregelen richten zich op fysieke ingrepen (zoals plaatsen van verlichting, hekwerk en gemeenteborden), preventie (buurtsportcoaches en jongerenwerkers gaan in gesprek met de jongeren, buurtbewoners en de verenigingen) en repressie (handhaving door politie). In 2017 wordt het project geëvalueerd en bekeken op welke manier het project gecontinueerd wordt.

2.7 Actiepunten 2017-2019

- De buurtsportcoaches continueren hun inzet op het versterken van sportverenigingen, het verbinden van organisaties in het sociaal domein, het stimuleren van gelijkheid in de sport, het stimuleren van sport bij verschillende doelgroepen, het verbeteren van een gezonde leefstijl (door middel van de aanpak JOGG), het stimuleren van vrijwillige inzet en het vergroten van de veiligheid in de wijk.
- De samenwerking met betrekking tot het onderwerp 'aangepast sporten' met de regiogemeenten en andere beleidsafdelingen binnen de gemeente intensiveren.
- De activiteiten die buurtsportcoaches voor de jeugd organiseren continueren, afgestemd op de behoeften van de jeugd en in nauwe samenwerking met partners uit het sociaal domein.
- Continuering van de aanpak JOGG, met het nieuwe JOGG-thema 'groente en fruit'.
- Uitvoering geven aan het opgestelde plan van aanpak voor gelijke behandeling binnen de sport.
- Evaluatie van het project Vandalisme op sportparken. Op basis hiervan wordt bepaald of en op welke manier voortgang plaats zal vinden.

3. Sportstimuleringsfonds

De gemeente Haarlem vindt de ontwikkeling en stimulering van talentontwikkeling in het kader van topsport, breedtesport en sportevenementen belangrijk. Hiervoor is in 2015 het Sportstimuleringsfonds opgericht. Vanuit het fonds (jaarlijks een bedrag van € 250.000) zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van sportverenigingen in het sociaal domein, de subsidieregeling breedtesport, het Sportfonds 50+, extra verenigingsondersteuning voor de aanpak vandalisme (*zie hoofdstuk 2.6: veiligheid*), beweegvriendelijke omgeving, topsport en talentontwikkeling en (top)sportevenementen. Dankzij het sportstimuleringsfonds (en de uitvoering van bovengenoemde projecten) is de maatschappelijke rol en betrokkenheid van sportverenigingen binnen het sociaal domein vergroot, is ingezet op kwetsbare inwoners en zijn initiatieven vanuit de sportaanbieders en inwoners gestimuleerd. Door de subsidieregeling breedtesport is ruimte gegeven aan de creativiteit van de sportaanbieders zelf en zijn innovatieve projecten ontstaan (zie de onderstaande hoofdstukken 3.1 en 3.2).

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende acht paragrafen:

- Sportverenigingen in het sociaal domein
- Subsidie breedtesportactiviteiten
- Sportfonds 50+
- Verenigingsondersteuning
- Beweegvriendelijke omgeving
- Topsport en talentontwikkeling
- (Top)sportevenementen
- Actiepunten voor 2017 – 2019

3.1 Sportverenigingen in het sociaal domein

Met het project 'Sportverenigingen in het sociaal domein' wordt sport als middel breed ingezet. De sportverenigingen worden gestimuleerd zich open te stellen voor de wijk en maatschappelijke organisaties. De buurtsportcoach is de aanjager en zorgt voor bestending binnen de vereniging. Het project is van start gegaan op twee locaties: Haarlem Noord en Haarlem Oost.

Zo is er bij Onze Gezellen Walking Football (lopend voetballen) gestart voor Alzheimer-cliënten van SHDH. Het clubhuis heeft hierdoor ook een buurthuisfunctie, waar maatschappelijke organisaties (zoals SHDH, SportSupport, Haarlem Effect) activiteiten combineren met het sportaanbod van de vereniging. In 2017 breiden de buurtsportcoaches, in samenwerking met de omliggende verenigingen, de (sport)activiteiten uit voor ouderen uit de wijk. Daarnaast worden (sport)activiteiten voor mantelzorgers ontplooid. Met de hockeyvereniging Haarlem start de pilot Walking Hockey en ook de petanquevereniging P.U.K. start met een activiteit voor de doelgroep ouderen en Alzheimer-cliënten. Ook hebben jongeren van Delftwijk City, met ondersteuning van Haarlem Effect, SportSupport (buurtsportcoach) en de vereniging, met een zaalvoetbalteam deelgenomen aan de competitie en wekelijks op de locatie getraind.

Het project 'RAAK! Sport naar werk' van Agros is gestart op Sportpark Pim Mulier. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt krijgen begeleiding in het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden op het sportpark en bij het vinden van werk. De eerste deelnemers zijn naar een baan toegeleid.

In afstemming met de buurtsportcoaches wordt in 2017 ook sport- en beweegaanbod voor deze doelgroep ontwikkeld en vindt uitbreiding van de werkzaamheden plaats naar andere sportparken.

In Haarlem Oost is de fundering gelegd om een buurtsportvereniging te starten met middelen van de Sportimpuls, een landelijke subsidie. Deze buurtsportvereniging introduceert vernieuwend sportaanbod aan een bestaande doelgroep, of bestaand aanbod aan een nieuwe doelgroep. De sportverenigingen Triple Threat (basketbal/dans/leefstijl) en HLC (turnen) ontwikkelen in samenwerking met de buurtbewoners, welzijnspartners en SportSupport nieuw sportaanbod in deze wijk. Triple Threat en HLC waren nog niet actief in deze wijk en krijgen door de samenwerking de mogelijkheid hun activiteiten op basis van behoefte uit te breiden naar Haarlem Oost. In Haarlem Oost zijn nog relatief weinig verenigingen actief en extra sportaanbod is dan ook wenselijk. De samenwerking tussen welzijn, sportverenigingen en wijkactiviteiten is uniek. Partners versterken elkaar, waardoor er een breder publiek wordt aangesproken, die normaliter niet deelneemt aan (sport)activiteiten.

De aanpak van het project 'Sportverenigingen in het sociaal domein' in samenwerking met de buurtsportcoaches en betrokken sportverenigingen en maatschappelijke organisaties blijkt, gezien de voorbeelden in Noord en Oost, succesvol. Om kwetsbare doelgroepen een zinvolle besteding te bieden en hen te blijven stimuleren actief in de samenleving te participeren wordt de verbinding tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties versterkt. Zo wordt gedacht aan een uitbreiding van het project naar Schalkwijk.

3.2 Subsidie breedtesportactiviteiten

De gemeente Haarlem stelt jaarlijks € 50.000 beschikbaar voor initiatieven die een bijdrage leveren aan het sportieve klimaat in Haarlem. De regeling heeft tot doel om mensen (weer) op een laagdrempelige manier in beweging te krijgen. Naast het bewegen, is het belangrijk dat mensen plezier beleven aan de contacten met anderen. Sportaanbieders uit Haarlem kunnen een aanvraag van maximaal € 5.000,- indienen. Het gaat om breedtesportactiviteiten die iets toevoegen aan het bestaande aanbod, of om ledenwerfactiviteiten. Ook activiteiten die vrijwillige inzet stimuleren bij een vereniging en in een wijk kunnen aanspraak maken op het fonds. Sportaanbieders kunnen twee maal per jaar een aanvraag indienen. Er is veel animo. Per halfjaarlijkse ronde komen er gemiddeld achttien aanvragen binnen. Deze overstijgen het budget. Een onafhankelijke beoordelingscommissie, die bestaat uit vertegenwoordigers van de sport en het onderwijs, bepaalt op basis van vastgestelde criteria of de aanvragen in aanmerking komen voor subsidie. Goede aanvragen konden, vanwege het beperkte budget, vaak niet volledig gehonoreerd worden.

Dankzij de regeling is bijvoorbeeld nieuw aanbod ontstaan voor mensen met een beperking en zijn clinics van verschillende sporten op scholen, in buurthuizen en woonzorgcentra verzorgd. Bijscholing of het opleiden van trainers en vrijwilligers is ook gerealiseerd. Er zijn creatieve ledenwerfacties uitgevoerd. De verbinding tussen sportaanbieders met maatschappelijke organisaties is op gang gekomen. Een voorbeeld is Walking Football bij Onze Gezellen: een groep Alzheimer-cliënten van SHDH komen wekelijks bij elkaar om te voetballen en na afloop koffie te drinken. Korfbalvereniging HKC is gestart met 'het buurthuis' in de kantine; een buurtsportcoach heeft geholpen om overdag activiteiten aan te bieden voor buurtbewoners. Inmiddels voert de club de activiteiten zelfstandig uit. Een overzicht van de gehonoreerde aanvragen is bijgevoegd als bijlage.

Dankzij het samenwerkingsverband met Hogeschool Inholland is de subsidieregeling sinds november 2016 onderdeel geworden van het lesmateriaal van vierdejaars studenten Sportkunde. De studenten hebben sportverenigingen geholpen met het schrijven van een subsidieaanvraag en het uitvoeren van de activiteiten. Daarnaast wordt momenteel onderzocht of de studenten ook een rol kunnen spelen bij het meten van het effect van de verschillende subsidieaanvragen door sportaanbieders.

Doordat meer subsidie wordt aangevraagd dan er beschikbaar is en veel aanvragen bijdragen aan het versterken van de sociale basisinfrastructuur en doelstellingen benoemd in het sportbeleid, wordt onderzocht op welke wijze de regeling het best gecontinueerd kan worden.

3.3 Sportfonds 50+

Het Sportfonds 50+ is integraal onderdeel van de aanpak Sportstimulering 50+ (*zie hoofdstuk 2.3: Fysieke en geestelijke gezondheid*). Het Sportfonds 50+ is vergelijkbaar met het JeugdSportFonds. Alleen de leeftijd verschilt. Haarlemmers vanaf 50 jaar met een HaarlemPas kunnen, na deelname aan kennismakingslessen, 100 euro korting krijgen op hun sportlidmaatschap. Het Sportfonds is opgezet in september 2015. Daarna volgde een periode van de bekendmaking van de regeling. Alle Haarlemmers binnen de doelgroep ontvingen een persoonlijke brief, sportverenigingen zijn geïnformeerd en er was aandacht in de media. Zo heeft het Sportfonds 50+ van gemeente Haarlem landelijk aandacht gekregen tijdens een kennisdag van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en in het vakblad van de VSG. Dit heeft tot gevolg gehad dat bijvoorbeeld de gemeente Noordwijk de werkwijze van Haarlem heeft overgenomen.

Vanaf september 2015 tot en met december 2016 hebben 110 HaarlemPashouders kennismakingslessen gevolgd. Hiervan zijn 50 personen lid geworden van een sportvereniging. Vanaf januari 2017 tot en met mei 2017 groeit de interesse; in deze periode hebben 40 HaarlemPashouders kennisgemaakt en zijn er 22 lid geworden dankzij het Sportfonds 50+.

Een bijeffect van de opstart van het Sportfonds 50+ , is dat 10 nieuwe sportaanbieders zich hebben aangemeld voor het aanbod in de Beweegpasbrochure 50+. De belangstelling onder ouderen groeide. Essentieel is de samenwerking die SportSupport (buurtsportcoaches) heeft met de sociale wijkteams, maar ook met praktijkondersteuners van huisartsen, fysiotherapeuten en de GGD. Deze organisaties kennen hun cliënten uit de wijken goed en kunnen doorverwijzen naar de buurtsportcoach. De buurtsportcoach onderhield persoonlijk contact met de deelnemers en daaruit blijkt het maatschappelijk effect van deze regeling. Deelnemers bouwden sociale contacten op en veelal groeide dit uit tot nieuwe vriendschappen en zelfs grotere taalbeheersing. Een voorbeeld is een oudere meneer in de schuldhulpverlening, die al jaren nergens aan meedeed maar eigenlijk dolgraag wilde tennissen. Hij volgde kennismakingslessen bij de tennisclub in de buurt en kon na een aantal proeflessen met korting een lidmaatschap voor een jaar afsluiten. Door de sport hervond hij zijn vertrouwen en verbeterde zijn situatie op verschillende fronten.

Mensen kunnen één jaar gebruik maken van het Sportfonds 50+. Dit levert een knelpunt op voor mensen met een minimum inkomen. In de praktijk blijkt namelijk dat deze doelgroep na afloop van het project stopt met sporten, omdat zij zich geen lidmaatschap bij een sportvereniging kunnen veroorloven.

Daarnaast hebben buurtsportcoaches geconstateerd dat een sportfonds voor de doelgroep kwetsbaren tussen de 18 en 50 jaar wenselijk is. Voor deze doelgroep is namelijk geen regeling. Voor het Jeugd sportfonds is de doelgroep te oud en voor het Sportfonds 50+ te jong. Onderzocht wordt of het Sportfonds 50+ kan worden doorontwikkeld voor deze doelgroep.

3.4 Verenigingsondersteuning

Om de sportverenigingen te ontwikkelen naar brede, maatschappelijke organisaties met een maatschappelijke functie in de wijk, zijn extra middelen ingezet op verenigingsondersteuning (*zie hoofdstuk 3.1: Sportverenigingen in het sociaal domein en hoofdstuk 2.6: Veiligheid*).

3.5 Beweegvriendelijke omgeving

Een beweegvriendelijke omgeving draagt bij aan de sportparticipatie en gezondheid van inwoners. Daarnaast heeft het effect op de leefbaarheid en sociale cohesie van een wijk. Een beweegvriendelijke omgeving vereist een integrale aanpak. Op het moment dat binnen een gebied bijvoorbeeld sprake is van herstructurering en nieuwbouw, worden de onderdelen sport, bewegen, en spelen integraal meegenomen. Sport en bewegen staat nu ook op de agenda van de gebiedsteams, waardoor er sprake is van een steeds meer integrale benadering. Daarnaast staan de buurtsportcoaches per stadsdeel in nauw contact met de partners in de wijk, de wijkraad en de gebiedsmanagers en -verbinders. Zij zijn goed op de hoogte van ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen in relatie tot de wensen en behoeften in een wijk. De buurtsportcoaches geven gevraagd en ongevraagd advies over de inrichting van de openbare ruimte, specifiek gericht op sport- en beweegterreinen zoals pleinen en speeltoestellen. Zo zijn zij betrokken bij de herinrichting van de Amsterdamsevaart, geven zij advies over inrichting en gebruik van een beweegplein/ -park naast de Don Boscoschool in Schalkwijk en waren zij actief betrokken bij de ontwikkeling van het multifunctionele ontmoetingscentrum 'Wijzer' in Schalkwijk. In 2017 en 2018 blijven de buurtsportcoaches per stadsdeel de gemeente adviseren over hoe beweegvriendelijk de omgeving is. Geconstateerde knelpunten, kansen en oplossingen van de buurtsportcoaches dienen als input voor de gebiedsopgaves van de gemeentelijke gebiedsteams. In het afgelopen jaar heeft een werkgroep (SportSupport Kennemerland, gemeente (afdeling JOS, economie en cultuur, DIA) en Counter Creatives (applicatie ontwikkelaar)) onderzocht of een applicatie voor de smartphone (app) met informatie over de sportmogelijkheden in de openbare ruimte haalbaar zou zijn. Op basis van de informatie vanuit de werkgroep is besloten de app niet in gebruik te nemen vanwege de hoge kosten en de onvoldoende bewezen effectiviteit.

3.6 Topsport en talentontwikkeling

De gemeente Haarlem vindt het belangrijk om talentontwikkeling in de breedste zin van het woord mogelijk te maken. Door het creëren van goede randvoorwaarden moeten talentvolle sporters de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen. De kernsportverenigingen (Kenamju, Kinheim, Sparks, Bato en Duinwijk) en de Regionale Talentcentra (Baseball Academy en de Schaatsacademie), ontvangen per jaar een financiële bijdrage van € 6.000. De financiële bijdrage is onder andere ingezet voor trainingskampen, workshops met betrekking tot begeleiding van sporttalenten, individuele ondersteuning van sporttalenten in de vorm van mentale training, advisering naar werk en huisvesting.

Verder zijn verenigingen en sporters vanuit de Stichting Topsport Kennemerland en het Olympisch Netwerk ondersteund op het terrein van het behalen van ambities, het versterken van beleid en de uitvoering van talentontwikkeling.

In 2016 is met alle kernsportverenigingen, Regionale Talentcentra en relevante sportorganisaties (zoals Stichting Topsport Kennemerland en het Olympisch Netwerk) in de stad een intentieverklaring ondertekend en is het platform (top)sport Haarlem opgericht. Het platform heeft als doel de samenwerking tussen de kernsporten te intensiveren, te leren van elkaar en slimme verbindingen te maken waar mogelijk. Het platform is een klankbord voor de gemeente en adviseert de gemeente bij de ontwikkeling van (top)sport in Haarlem. In samenwerking met het platform zijn de criteria voor kern- en groeisporten opnieuw geformuleerd, evenals de criteria voor topsportevenementen (zie volgende paragraaf). Op basis van deze criteria komen nieuwe sporten in aanmerking voor de status van kernsport zoals karate, schaken, basketbal, volleybal, petanque en rugby. Ook is in overleg met het platform besloten om vanaf 2017 de financiële ondersteuning aan een kernsport toe te kennen en niet meer aan een individuele vereniging. In de praktijk blijkt namelijk dat in sommige gevallen meerdere verenigingen van dezelfde sport aan de criteria van kernsport voldoen. In het kader van gelijke behandeling, het stimuleren van samenwerking tussen verenigingen en het efficiënter inzetten van middelen, is dan ook besloten om het beschikbare budget aan de sport toe te kennen. Door deze veranderingen komen nu meer verenigingen en sporten in aanmerking voor financiële ondersteuning, terwijl de financiële middelen hetzelfde blijven. Daarom wordt in 2017 in samenwerking met het platform onderzocht op welke wijze de status hiervoor kan worden toegekend.

3.7 (Top)sportevenementen

De gemeente Haarlem vindt dat topsportevenementen een positieve invloed hebben op de breedtesport en daarnaast marketingwaarde hebben voor de stad. Ook bieden evenementen een podium aan de (kern)sportverenigingen, talenten en kampioenen uit Haarlem, om hun sport en talent aan de inwoners van Haarlem te laten zien. Talenten en kampioenen zijn een voorbeeld voor veel (jonge) mensen en een reden om zelf ook te gaan sporten. Daarom zijn middelen vanuit het sportstimuleringsfonds vrijgemaakt om een impuls te kunnen geven aan (nieuwe) (top)sportevenementen. Vanuit het fonds wordt maximaal 10% van de begroting van het evenement gesubsidieerd.

Dankzij het sportstimuleringsfonds heeft de gemeente verschillende nieuwe en succesvolle initiatieven mogelijk gemaakt, zoals de Haarlem City Swim, Tata Steel Chess Tournament, Duinwijcks 'Dutch Junior' (één van de grootste internationale jeugdtoernooien badminton ter wereld) en de Seasons Finals, een softbalevenement. Samen met de structurele Haarlemse evenementen zoals de Halve van Haarlem en de Honkbalweek Haarlem, is een gevarieerde programmering van (top)sportevenementen ontstaan. Omdat de organisatie van de Honkbalweek in 2016 te kennen heeft gegeven dat de week niet meer georganiseerd kan worden vanwege financiële redenen, is een werkgroep gestart om een doorstart te kunnen realiseren.

In 2017 vindt, naast de Halve van Haarlem, met hulp vanuit het sportstimuleringsfonds wederom een groot internationaal toernooi in Haarlem plaats: de Women's European Premier Cup Softball (Europacup 1).

3.8 Actiepunten 2017-2019

- Het project 'Sportverenigingen in het sociaal domein' draagt bij aan het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen. Door het project zijn verschillende nieuwe initiatieven voor kwetsbare doelgroepen ontstaan. Om kwetsbare doelgroepen een zinvolle besteding te bieden en hen te stimuleren actief in de samenleving te participeren wordt de verbinding tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties versterkt.
- De subsidieregeling breedtesportactiviteiten stimuleert initiatieven en de eigen kracht van sportorganisaties en draagt bij aan het versterken van de sociale basisinfrastructuur. Omdat de regeling succesvol is, wordt onderzocht op welke wijze de regeling het best gecontinueerd kan worden. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met studenten van de Hogeschool InHolland.
- Dankzij het Sportfonds 50+ kunnen HaarlemPashouders boven de vijftig met korting sporten. Zo'n regeling bestaat niet voor Haarlemmers van 18 tot 50 jaar met een minimum inkomen. Onderzocht wordt of het Sportfonds 50+ kan worden doorontwikkeld voor deze doelgroep.
- Om in te spelen op het groeiende aantal kernsporten, wordt in samenwerking met het Platform Topsport wordt onderzocht op welke wijze de status hiervoor kan worden toegekend.
- Buurtsportcoaches blijven (per stadsdeel) de gemeente adviseren over een beweegvriendelijke omgeving. Mogelijke knelpunten, kansen en oplossingen van deze buurtsportcoaches dienen als input voor de gebiedsopgaves van de gemeentelijke gebiedsteams.

4. Accommodaties

Gemeente Haarlem investeert in goed onderhouden sportaccommodaties om sport en bewegen mogelijk te maken voor de inwoners van Haarlem. SRO verzorgt de exploitatie en voert het onderhoud uit van deze accommodaties.

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende vier paragrafen:

- Investerings sportaccommodaties
- Bezuiniging buitensportaccommodaties
- Groei Haarlemse bevolking
- Actiepunten voor 2017 – 2019

4.1 Investerings sportaccommodaties

In de jaargangen 2015 en 2016 is geïnvesteerd in de vervangingen van de toplagen van de kunstgrasvelden, de renovatie van de toplagen natuurgrasvelden (Vv Schoten, United Davo) en het vervangen van de hekwerken rondom de honk- en softbalvelden.

Naast deze vervangingsinvesteringen is er ook innovatief maatwerk geleverd. Enkele hoogtepunten waren de aanleg van een cricketveld op het complex Eindhoven, een geheel nieuw ingerichte honkbalveld met veldverlichting bij Onze Gezellen en de aanleg van een waterhockeyveld bij HC Haarlem, gefinancierd met een verenigingsbijdrage. In het voorjaar van 2016 is het nieuwe honkbalveld van Onze Gezellen compleet met nieuwste wedstrijdverlichting feestelijk geopend door wethouder Snoek.

Door het promoveren naar de overgangsklasse bleek het veld te klein volgens de normen van de KNBSB. Om het veld aan te passen naar deze huidige normen zijn o.a. de hekwerken en de dug-outs vervangen. Met deze aanpassingen kunnen op dit honkbalveld internationale wedstrijden gespeeld worden.

Er was een capaciteitsknelpunt voor het gebruik van het hoofdveld van de Koninklijke HFC door de grotere overlap van het voetbalseizoen en cricketseizoen en de ledengroei bij de Koninklijke HFC. Met de financiering van de aanleg van een cricketveld op het complex Eindhout, kan de Koninklijke HFC haar hoofdveld volledig inzetten voor de voetbalsport. Een wenselijke situatie in verband met de ledengroei van de vereniging en het verlengde voetbalseizoen van het eerste herenteam. Daarbij is met de komst van de cricket naar complex Eindhout sprake van een betere multifunctionele benutting van het sportcomplex Eindhout (voetbal, cricket, softbal).

Bij de hockeyclub Haarlem is een zand ingestrooid hockeyveld omgebouwd tot een waterveld, de wens van de vereniging. Conform beleid heeft de gemeente het investeringsbudget voor de geplande renovatie van het zand ingestrooid hockeyveld beschikbaar gesteld. Om een waterveld mogelijk te maken heeft de vereniging zelf de meerkosten voor een waterveld gefinancierd; een innovatieve werkwijze om wensen toch mogelijk te maken.

Er zijn ook enkele duurzaamheidsmaatregelen getroffen bij zowel de binnensport als buitensport. Zo is er in 2015 LED-verlichting op het hoofdveld RFC Haarlem (rugby) aangebracht. In 2015 is budget vanuit het IP beschikbaar gesteld (€ 224.412) voor duurzaamheidsmaatregelen aan (binnen) sportaccommodaties/ kleedkamers en maatregelen om te (blijven) voldoen aan wettelijke verplichtingen (o.a. investeringen legionella spoelsystemen, bijdrage van € 100.000 voor aanleg van zonnepanelen op het Kennemer sportcenter door SRO). Eind 2016 is gestart met de renovatie van twee verouderde gemeentelijke gymzalen inclusief isolatiemaatregelen en het vervangen van de conventionele verlichting door LED-verlichting.

4.2 Bezuiniging buitensportaccommodaties

In het coalitieprogramma is een bezuiniging van € 300.000,- afgesproken op sportaccommodaties. In 2015 zijn de oplossingsrichtingen voor deze bezuiniging uitgewerkt en op 6 oktober 2015 heeft het college een besluit genomen ten aanzien van deze bezuinigingen (kenmerk 2015/203607). De bezuinigingsopdracht zijn door middel van verschillende maatregelen ingevuld: optimalisering van het gebruik van sportaccommodaties, minder investeringen op kleedkamers en sportvelden waardoor de kapitaallasten gedaald zijn, het gebruikerstarief voor alle buitensportaccommodaties is verhoogd, een aantal gebruikersvergoedingen aan de sportverenigingen zijn geschrapt en de kosten op het schoolzwemmen zijn verlaagd. De bezuiniging is gefaseerd ingevoerd en wordt in 2017 afgerond. De klankbordgroep buitensport (vertegenwoordiging van de buitensportverenigingen) is nauw betrokken geweest bij de gehele bezuinigingsopdracht en de verenigingen zijn meegenomen in het proces. Voor sommige verenigingen hebben de bezuinigingen consequenties gehad. Het sportpark De Brug is afgestoten. De vereniging op dit sportpark had te weinig (norm) teams waarmee de kostprijs per veld vele malen hoger is dan de kostprijs voor velden op andere sportparken met hogere bezetting. Vereniging HYS heeft de mogelijkheid gekregen om op het Reinaldapark te blijven, indien zij minimaal groeit naar 8 normteams voor 1 september 2019. Met dit aantal normteams hebben zij een acceptabele capaciteit voor de hoeveelheid velden waarover de vereniging beschikt.

Het besluit om de sportparken te sluiten is afgestemd met de desbetreffende verenigingen en de klankbordgroep buitensporten.

Naast de bezuinigingen wordt vanaf 2017 extra geïnvesteerd in de buitensportaccommodaties. Bij de begrotingsbehandeling in november 2016 heeft de gemeenteraad besloten om eenmalig een extra bedrag van € 40.000 euro beschikbaar te stellen voor de buitensportverenigingen. Dit om de financiële gevolgen van de verschillende maatregelen die genomen zijn te verzachten. Verder heeft de gemeenteraad bij de behandeling van de kadernota ingestemd met de compensatie van de WOZ gebruikersheffing buitensportverenigingen per 2018 (€ 51.000) en het structureel verhogen van het budget voor vervanging toplagen kunstgrasvelden. Op grond van een meerjarige doorkijk is vanaf 2018 € 200.000 en vanaf 2019 structureel € 400.000 extra investeringsruimte beschikbaar voor renovatie toplagen kunstgras om huidig areaal sportvelden onder dezelfde conditieniveaus veilig en verantwoord beschikbaar te stellen.

4.3 Groei Haarlemse bevolking

In de afgelopen periode is onderzocht wat het effect is van de groeiende Haarlemse bevolking gedurende de periode 2018 tot en met 2028 op het gebruik van bestaande buiten- en binnensportaccommodaties en wat de behoefte aan benodigde extra accommodaties voor buiten- en binnensport is. In de informatienota 'Toekomstig extra areaal buiten- en binnensportaccommodaties' is dit uitgewerkt. Voor het opstellen van deze nota is onder andere het onderzoeksrapport 'Ruimte voor binnensport in Haarlem (2016)' van het Mulier Instituut gebruikt. Zowel voor de buiten- als binnensport dreigt een capaciteitstekort. In de komende periode van 10 jaar is het voor de binnensport nodig om vier tot zes gymzalen te vergroten naar sportzalen, verschillende (te kleine) gymzalen te renoveren en het realiseren van een extra sporthal. Totaal benodigde investering is geschat op € 6.000.000. Voor de buitensport gaat het om de ombouw van drie natuurgrasvelden naar kunstgrasvelden (investering van circa €1.200.000).

In het tweede halfjaar van 2017 is het onderzoek gestart naar de behoefte aan zwembadwater als gevolg van de groei van de Haarlemse bevolking. De resultaten hiervan worden het vierde kwartaal van 2017 verwacht. Op basis hiervan worden scenario's ten aanzien van de vervangingsvraag van zwembaden in 2028 geformuleerd. Uit een recente conditiemeting naar de bouwkundige conditiestaat van de binnenzwembaden (inclusief technische staat van de installaties) is namelijk gebleken dat het huidige conditieniveau van de twee zwembaden voor de komende 10 jaar met het geplande meerjarig onderhoud gehandhaafd kan blijven.

In het eerste kwartaal van 2018 volgt een nota met een verdere uitwerking van naar een integrale sportaccommodatievisie met een uitvoeringsplan. Deze nota wordt voorafgaand aan de behandeling van de Kadernota 2018 aan de raadscommissie voorgelegd.

4.4 Actiepunten 2017-2019

- Door de groei van de Haarlemse bevolking zijn in de komende tien jaar extra voorzieningen voor de binnen- en buitensportaccommodaties nodig. In 2017 wordt een uitvoeringsplan in het kader van het toekomstige benodigde extra areaal buiten- en binnensport geschreven.

5. Bijlagen

5.1 Overzicht gehonoreerde subsidieaanvragen Breedtesportactiviteiten

Kolom1	Organisatie	Activiteit	Toegeweze
2015: ronde 1			
1	Stichting Samen Haarlem	2 voetbaltoernooien i.s.m. basisscholen, voorafgegaan door een workshop (Schalkwijk), afgesloten met slotbijeenkomst	€ 2.500,00
2	Stichting Jongeren in Beweging	Gedurende 20 weken nemen 15-25 dln. deel per activiteit, 50 personen per voetbaltoernooi (2 totaal), kinderen, jongeren, volwassenen	€ 2.500,00
3	Stichting Paardrijden Gehandicapten Kennemerland	Bijdrage in kosten 2-wekelijkse paardrijlessen (Haarlem en Santpoort-Noord) voor mensen met beperking + werven vrijwilligers	€ 5.000,00
4	HLC (turnvereniging)	Curcus Meer Vrijwilligers in kortere tijd met doel: nieuwe vrijwilligers werven voor de vereniging	€ 181,50
5	Stichting HWP Schaakactiviteiten	Schaaktoernooi over 9 dagen en 9 ronden (Meestertienkamp, 10 deelnemers) + Open toernooi (max. 100 dln)	€ 2.000,00
6	Zwemvereniging Haarlem	opstarten van zwemlessen voor kinderen met een beperking	€ 3.000,00
7	De Zonneruiters	ledenerving- en sponsorwerving bij een oen dag, creëren van grotere betrokkenheid en	€ 750,00
8	VOF MJ Tafeltennis	demonstratie + clinics tafeltennis voor bewoners van 11 zorgcentra	€ 2.500,00
9	Stichting Schakels Haarlem-Noord	2 x per week sportaanbod voor 20-30 vrouwen die vanwege culturele achtergrond niet naar de sportschool mogen waar ook mannen komen. Door sport komen allochtone en autochtone vrouwen met elkaar in contact en wisselen inzichten/ervaringen uit.	€ 3.000,00
10	Stichting Haarlem Night Skate	8 avonden skatetocht voor 500 deelnemers	€ 2.500,00
11	Werkgroep Koekamp	nostalgische voetbalwedstrijd (ter ere van Pim Mulier) + VoetballInstuif jeugd 5 t/m 12 jaar	€ 3.000,00
12	BC Triple Threat	Open inloop vrouwen, open inloop jeugd, zomertrainingen, herfstkamp en trainersopleiding	€ 4.740,00
13	HFC EDO	ledenwerving hockeyafdeling, werven + opleiden van kader, opstarten trainingen, monitoring	€ 5.000,00
14	Spaarnestad jeugd activiteiten commissie	ledenwerving bij familietoernooi, een buitenavond themaavond voor jeugd en mini's	€ 537,76
2015: ronde 2			
15	Stichting Gezond Natuur Wandelen	wekelijks gratis wandelen onder begeleiding op 2 nieuwe locaties, koffie na afloop, organiseren dat groepen zelfstandig gaan lopen i.s.m. lokale partijen	€ 5.000,00
16	Stichting Letterenloop	deelname van 20-50 gehandicapte kinderen aan Kidsrun van Letterenloop	€ 2.500,00
17	Stichting Topjudo Kenamju	FUNDament: jeugdtoernooi met minder regels, demo kickboks, Kiloknallertoernooi: teams met bep. gewicht	€ 2.500,00
18	HSV (Haarlemse Scheidsrechtersver.)	3 activiteiten om bij Alliance '22 en Olympia Haarlem om kennis bij te brengen en te zorgen voor regulier aanbod jeugdscheidsrechters, waardoor het scheidsrechtersprobleem oplost.	€ 800,00
19	Stichting SportSupport Kennemerland	Streetball (basketball), Dans en Pannatoernooi ter ere van 40-jarig bestaan Spaarnehal (Schalkwijk) i.s.m Triple Threat, Streetcorner, Dock, SportSupport	€ 1.500,00
20	Sportclub HLC	Ledenwerving: Gymfestijn in Schalkwijk (workshops turnen, guppiegym, freerunnen, acroym, dans, keepfit, yoga) voor jong en oud	€ 1.800,00
21	HVST en Spaarnestad Volleybal	ledenwerving: 2 clinics cool moves volley op school, scholenvolleybaltoernooi, gratis trainingen bij Spaarnestad en bijscholing leraren lichamelijke opvoeding	€ 4.400,00
22	KAV Holland	Ledenwerving, samenwerking KAV Holland + AV Haarlem: 2 clinics onder schooltijd, 4 JSP lessen op school, 4 gratis trainingen bij vereniging, Haarlems Atletiek EK	€ 2.875,00
23	Stichting Kunstijsbaan Haarlem, Shorttrack	kennismakingscursus voor kinderen van 4 weken na schooltijd. Afsluiten met scholenwedstrijd. Z. De school met de meeste punten wint een meet & greet met een shorttracktopper	€ 3.000,00
24	Stichting Rolstoelhockey Kennemerland	evenement In Kennemer Sportcenter ter stimulering van het beoefenen van rolstoelhockey en integratie van gehandicapte en niet-gehandicapte sporters in de regio Haarlem	€ 3.000,00
2016: ronde 1			
25	St. Gezond Natuur wandelen	organiseren gratis natuurwandelingen in kwetsbare wijken i.s.m. DOCK en SportSupport, het opleiden van vrijwilligers zodat de activiteit na afloop van de subsidieperiode geborgd blijft.	€ 3.500,00
26	St. Sportfair	organiseren Sportfair (kennismaking met sportaanbod, presentatie sportverenigingen, clinics, demonstraties)	€ 5.000,00
27	HKC Haarlem	2 x per week koersbal of wandelen met koffiemoment i.s.m. SportSupport en HKC, initiatief van buurtbewoners. Uiteindelijk nieuwe leden/vrijwilligers HKC, doel om zelfstandig te bestaan.	€ 3.605,00
28	Tennisvereniging Pim Mulier	geven van clinics op school, lessen JeugdSportPas, masters of fun tijdens overgangsfase met tennisscholen, zodat activiteiten gecontinueerd kunnen worden.	€ 1.805,00
29	Capoeira School Semente	organiseren openingsfeest, flyers, publiciteit om huidige leden te behouden tijdens verhuizing en nieuwe leden te werven. Nieuwe leden zijn nodig om huurkosten nieuwe locatie te kunnen betalen, Door sluiting Egelantier gedwongen verhuizing naar Klein Heiligland.	€ 800,00
30	St.Sportkarate Kenamju	geven van karateclincs op scholen en naschoolse opvang. Hierna kunnen gratis proefflessen worden gevolgd. Doel: 3% lid laten worden.	€ 1.475,00

31	St. Korfbal Haarlem	organiseren Haarlemse Korfbalweek en deels nieuwe activiteiten voor kinderen met het doel nieuwe leden te werven (kangoeroe-activiteit).	€ 1.000,00
32	Ritmiek Dansvereniging DSG	aanbieden van dansles aan jongeren van jongerencentrum Deltijwijk City + jongeren uit omgeving, ledenwerving	€ 3.600,00
33	Jeu de Boules vereniging PUK	organiseren toernooi bij winkelcentrum Marsmanplein, Open Dag, aanbieden introductielessen, Open toernooi, toeschouwer bij NK. Meer bekendheid, ledenwerving 40+ en mogelijk werving jeugd.	€ 4.460,50
34	ErgoPluspunt	Duofietsen met ouderen. Ouderen (Haarlem Noord) die niet meer (veilig) zelfstandig kunnen fietsen maken gebruik van duofietsen van zorgcentra. Werven vrijwilligers en deelnemers via bestaande kanalen (o.a. BUUV, St. Mee, winkels, Vrijwilligerscentrale).	€ 2.000,00
35	Stichting HWP Schaakactiviteiten	uitbreiding schaakactiviteiten bij Haarlemse Meesters schaaktoernooi voor vrouwen, vergunninghouders, lichamelijk beperkten	€ 1.000,00
36	Peacock Events	sportactiviteiten Schalkwijk aan Zee Festival i.s.m. sportverenigingen	€ 3.500,00
2016: ronde 2			
37	Onze Gezellen	Walking Football (wandellend voetbal) voor 60+-ers uit de wijk	€ 1.500,00
38	VC spaarnestad en initiatief HSVT	uitbreiding clinics van 79 op 12 scholen (2016) naar minimaal 100 op 20 scholen + 'Eet fruit	€ 5.000,00
39	RFC Haarlem (Rugbyclub Haarlem)	Touch rugby (snel rugbyspelletje zonder contact) uitbreiden, deelname wedstrijden	€ 1.000,00
40	RFC Haarlem (Rugbyclub Haarlem)	Project Introductie cursus senioren Rugby	€ 1.000,00
41	Haarlem Yiliz Spor (HYS)	1. Open dag met clinics, clubactie, bbq, DJ, gastspreker (bekende voetballer), panna knockout veld, inschrijving nieuwe leden 2. 'Op voetbalreis met HYS': 8 clinics met sport/spel, hapjes/drankjes + p.r.	€ 3.500,00
42	triathlonver. In Zeer Goede Staat (IZGS)	bijscholen vrijwilligers, evenement (duathlon of triathlon) in Houtkwartier voor leden (evt. sponsorwerving), flyers, p.r., sponsorwerving, overige kosten	€ 1.500,00
43	HC Haarlem	Walking Hockey voor nieuwe doelgroep, nl. ouderen. Zo worden velden ook op zondag gebruikt.	€ 1.500,00
44	SV Geel-Wit	burensportdag waardoor hangjongeren zich bewust worden van hun gedrag i.s.m. jongerenwerkers, wijkagent en buurtbewoners	€ 1.000,00
45	Play Active	Gratis lesmaand voor 1. sport en spel voor kinderen > 4 jaar ouders 2. aanbod voor ouderen met overgewicht 3. KidsMix voor kinderen met en zonder beperking	€ 1.100,00
46	Kennemer Combinatie-buurtschaakvereniging	20 weken schaakles jan-juni voor 50 kinderen groep 4-8 Zuid-West, daarna 30 bijeenkomsten sept.2017-juni 2018	€ 2.350,00
47	KSV Haarlem	sportstimuleringsplan kunstschaatsen bij scholen. Kosten: trainers, materiaal, organisatie	€ 3.000,00
48	Salomo/CBS De Wadden-Molenwijk	sportactiviteiten groep 1-5 en 5-8, introductieles(sen) onder schooltijd, overige 10 resp. 20 lessen na schooltijd, doorstroom naar lidmaatschap gymvereniging HLC	€ 2.550,00